

Utenriks- og forsvarskomiteen

Oslo, 20. oktober 2016

Kulturstøtten i Utenriksdepartementet

Innspillet gjelder *kapittel 115; Næringsfremme-, kultur- og informasjonsformål*, side 75.

Å satse offensivt på internasjonalisering av norsk kunstliv er god kulturpolitikk, siden det bygger kunstneres karrierer, gir inntektsmuligheter og en bedre utnyttelse av de investeringene som gjøres nasjonalt. Det er også god utenrikspolitikk, siden det bygger gode og varige relasjoner internasjonalt og bidrar til omdømmebyggingen av Norge.

Regjeringen foreslår igjen kraftige nedskjæringer i Utenriksdepartementets kulturmidler. Kapittel 115 er samlet sett redusert med 20,7 % siden fjorårets budsjett. Det er igjen foreslått en omfordeling av midler mellom post 01 Driftsutgifter og post 70 Tilskudd.

Samlet sett er kapittelet redusert med 47 mill. kroner på tre år, hvilket tilsvarer et kutt på til sammen 47,2 %. Kunstnernettverket ber om at dette kuttet reverseres.

Eneste støtteordning for internasjonalt kunst- og kultursamarbeid

Budsjettposten finansierer bl.a. støtteordninger for internasjonalt kunst- og kultursamarbeid (www.stikk.no). Ordningene er knyttet til musikk, scenekunst, kunsthåndverk, billedkunst, litteratur, film, samt design og arkitektur. Ordningene forvaltes av organisasjoner som arbeider med utenlandsformidling av kunst: Music Norway, Danse- og teatersentrum, Norwegian Crafts, OCA, NORLA, Norsk Filminstitutt og DOGA.

Norske kunstnere er attraktive på de internasjonale arenaene, og vi opplever en økende etterspørsel. UDs ordninger for kulturformål sikrer at norske kunstnere møter et publikum ute, utvider sitt marked, får kontakter, anerkjennelse, impulser og tar med seg dette hjem. Kunsten er også en døråpner for andre typer av samarbeid. Vi opplever at langsiktig satsning genererer vesentlig mer tilbake i form av økt omsetning, bestillinger og framføringer enn hva som brukes av midler til disse ordningene.

Stikk-midlene er som regel konkrete små tilskudd som gjør en reise gjennomførbar, noe vertsinstitusjonene i utlandet sjelden har mulighet til å dekke. Kunstneren satser normalt en anseelig andel fra egen økonomi for deltakelsen. Slik sett utløser disse midlene mye, og den negative effekten av kuttet er langt større enn kronebeløpet tilsier.

Disse kuttene svekker kraftig norsk kunstlivs muligheter til å:

- møte et internasjonalt publikum og posisjonere seg på det globale markedet
- konkurrere internasjonalt, leve av egen kunst, utvide sine nettverk og utforske nye markeder
- bidra til å spre frie kunstneriske ytringer og ideer
- bidra til Norges omdømme som kulturnasjon

Uklare signaler om internasjonalt kultursamarbeid

Prop. 1S (2016–2017) fra Kulturdepartementet gir en tilstandsvurdering om internasjonalt kultursamarbeid og deltakelse (s. 48):

«Samarbeid på tvers av landegrensene bidrar til å gjøre norsk kulturliv mer aktivt og levende, styrker kvalitet og kompetanse i kultursektoren og gir tilgang til større og flere markeder. Dette gir også mulighet for økt verdiskaping i norsk kulturell og kreativ næring.

WWW.KUNSTNERNETTVERKET.NO POST@KUNSTNERNETTVERKET.NO

NORSKE BILLEDKUNSTNERE | NORSKE KUNSTHÅNDVERKERE | FORBUNDET FRIE FOTOGRAFER | GRAFILL | DEN NORSKE FORFATTERFORENING | NORSKE BARNE- OG UNGDOMSBOKFORFATTERE
NORSKE DRAMATIKERES FORBUND | NORSK OVERSETTERFORENING | NORSK FAGLITTERÆR FORFATTER- OG OVERSETTERFORENING | MUSIKERNES FELLESORGANISASJON
NORSK KOMPONISTFORENING | NOPA - NORSK FORENING FOR KOMPONISTER OG TEKSTFORFATTERE | NORSK SKUESPILLERFORBUND | NORSK SCENEINSTRUKTØRFORENING
NORSKE SCENOGRAFER | NORSKE DANSEKUNSTNERE | NORSK FILMFORBUND | NORSKE FILMREGISSØRER | NAVIO - NORSK AUDIOVISUELL OVERSETTERFORENING

Kultur er et grunnleggende element i kontakten mellom land, framfor alt med våre nordiske naboer og over grensene i nordområdene. En godt utviklet kultursektor bidrar til formidling og kommunikasjon over grensene og gir viktige bidrag til samarbeid og utvikling i regionen. Departementet legger til rette for internasjonal kulturvirksomhet blant annet gjennom multilateralt samarbeid i Norden, Europa og globalt.»

Under avsnittet Utdfordringer og satsninger, skrives følgende:

«Som del av Regjeringens satsing på vekst og utvikling innen kulturell og kreativ næring, foreslår Kulturdepartementet å iverksette tiltak som skal legge til rette for kunstnerens internasjonalisering og enklere tilgang til internasjonale markeder for norsk kulturell og kreativ næring, jf. omtale under avsnittet Kulturell og kreativ næring ovenfor og kap. 325, post 71.»

I omtalen av kulturell og kreativ næring (s. 76–77) nevnes meget kort bl.a. “eksportprogram” under den særskilte satsingen på kreativ næring gjennom Innovasjon Norge. Det står videre at regjeringen vil styrke støtteapparatet rundt utøvende og skapende kunstnere og bidra til at norsk kunst og kultur når et større publikum, nasjonalt og internasjonalt. Under omtalen av Norsk kulturråd (s. 40) står det at «Kreativt Norge må også ha et internasjonalt perspektiv på sitt arbeid.»

Samtidig skriver Utenriksdepartementet i Prop. 1S (2016–2017) under satsingsområder 2017 og Internasjonalt kulturfremme (s. 76):

«Regjeringens internasjonale kultursatsing er en integrert del av arbeidet for norske interesser. Målet med satsingen er å styrke norsk kulturlivs internasjonale muligheter, bidra til et aktivt og levende norsk kulturliv og bidra til at norsk kultur er en del av den globale utviklingen innenfor de ulike kulturfeltene. Internasjonalt kultursamarbeid skaper møteplasser, bygger nettverk og styrker dialogen med mangfoldet av internasjonale strømninger og aktører som utgjør viktige målgrupper for norske interesser. Regjeringens arbeid bygger på nær kontakt mellom norsk kulturliv, kunstfaglige organisasjoner, Kulturdepartementet, Utenriksdepartementet og utenriksstasjonene. Utenriktjenesten skal være en aktiv, målrettet og relevant samarbeidspartner for kulturlivet.»

Behov for avklaring av rolle- og oppgavedeling

Det er nå svært uklart hvordan regjeringen ser for seg rolle- og oppgavedelingen mellom de ulike aktørene Utenriksdepartementet, utenriktjenesten, forvalterorganisasjonene, Kulturdepartementet, Kulturrådet og Innovasjon Norge. Nærlesing av Prop. 1S fra KUD og UD bidrar ikke til en oppklaring. UD begrunner ikke kuttet på 20,7 % og det er høyst uklart hvordan løst skissert satsing på kreativ næring vil fungere.

Kunstnerne trenger at apparatet rundt kulturutvekslingsarbeidet har gode og forutsigbare vilkår og rammer. Det er viktig å hegne om den norske, svært effektive modellen, som bygger på samarbeid mellom UD sentralt, utestasjonene og forvalterorganisasjonene. Modellen forutsetter fagkompetanse og ressurser hos alle tre parter. Styrkingen av driftsmidler til forvalterorganisasjonene er et godt grep av KUD, mens kuttet i UD kulturmidler bidrar til å svekke denne unike modellen. Vi vil be om følgende merknad:

Utenriks- og forsvarskomiteen ber om at Utenriksdepartementet sammen med Kulturdepartementet avklarer rolle- og oppgavedeling mellom de ulike offentlige aktørene som opererer i feltet for internasjonalt kultursamarbeid og kulturnæringsutvikling. Komiteen ber UD prioritere kulturformål under kap. 115 for å sikre internasjonalt kultursamarbeid.